

AMERIKÁN.

Národní kalendář

na rok přestupný

1880.

Ročník III.

S mnoha obrázky vážného i žertovného obsahu.

CHICAGO, ILL.

Nákladem knihkupectví Augusta Geringera. — Parotisk Svornosti a Amerikána,

483 S. Canal Street.

Market St.
hl. jedn.
sdale a sp.
jednatele.
tes a spol.
jednatele.

odmínkách
dnatelství
odá se ve

20 roků
ost a
50, při
Vizozemí,

Co píše Trubáč z Ameriky pod Radhošť.

Milý kamaráde!

Jakú cestu sme měli do Ameriky to vám už beztoho vykládal Juřík, co se vrátil z Kalvestonu; borák, jak se dozvěděl že musíme jet přes ten most co jede po něm aiznbon do Texas tak se polekál ež začal fantazírovát a běžel spátkem na šif a za chvílu přišel a pravil že pojede naspátek domu že už ma cestu u toho nejvyššího zaplacenú a hned se s námi rozlúčil. Stará Mičudka chtěla nato přisáhat že ho Pambu stretala zato že nebyl při spovědi jak smy odjížděli z domu. Ale tož u teč povim že by se byl lecikerý polekál dyby byl ten most spředy uviděl.

Ten Kalveston to je takový ostrovek, víš to je od druhej země vodú odělené a aiznbon jde hned z města, proto je přes tu vodu na tři mile zděla takové lešení, na něm su šíny co po nich mašina jezdi. Šak mně znáš Michale, kdo slúžil deset rokúv u militer, není stará baba, mam chvalabohu silnu náturu ale jak smy přes to jeli strhnul se křik, já se podivu z okna — o svata Pano Friedecká! hlava se mi zatočila a nevěděl sem o světě ež smy byli hodný kus v lantě; na sčestí se nám při tej meli děcka rozvřešćely a náš Kuba največ, tož moja stará neměla kdy pohlednuť do okna; tej by smy už věc nezkrísili. Pambu snámi a zle přečl to by byl pohřeb, a měl by stym ešće myslim ai opletu lebo nevim esli by mi byli dali pět tolárův spátkem co sme museli za každú velkú osobu na štacioně zaplatit, toje hromada peněz a bylo by jich škoda.

Já sem už viděl včeljaké mosty, šak víš, ve Fenediku a v Mantua to su mosty! ale ten co o něm píšu je rozlámaný tragač. vypadá jak nějaká roztrhaná zatopena hač; jak se to s námi začalo hušat tož sem nemyslel že nás tu dodrži až přejedem a ktemu ten křik, jedni se žěhnali a žkali*) a druzí klynuli do tej Ameriky, jakživ na tu chvílu nezapomenu, tak mi bylo jak v tej šláchtě u Solferina jak fičely kulky o-

kolo uší, víš Michale tenkrát mne museli odnest, mysleli že sem plezírovány a jak mně naleli v logru do kuby gořálky přišel sem zas k sobě ale hned sem pruboval esli nemám noh ustřelených ale nebolelo mne nic edem na hlavě a ani to nebylo od šusa, najspěš sem to utržil jak sem se zvalil a hlavu o kvér piznul†) dyť ty to pamatuješ. Jo aby nezapoměl svoji řeči.

Ten aiznbon je tu hrozně bidný, to su tu največ roviny, tož nepotřebovali moc peněz na stavení, je-li jaký potok tož je v něm nabázaných nějakých dřev přes to šíny ale že su vozy na dobrých perách tož to málo hrká.

Jeli sme půl dňa přes pustatiny a zhrozili sme se nad tu vychválenú Ameriku. Náš ogar Jezofek pověda: Tato! a to je ta Ameriga? a kdě su ty ploty co na nich ty klobase rostu? Nebylo vidět žádných chalup ai ty štaciony vypadaju jak na Haně budy na hlídání hrachu, kdo viděl štaciony v Nevadji, ve Vidnu lebo v Pterově ter by myslel že ty zdejší su edem vochrňauzi. Potem smy stanuli na jedným štacioně, tam bylo věc takových deskových bud, to byly kvelby a hospody a ta jedna nam trefila pravě před nos. Tu z ní vyběhne jakysi obervá a připádal mi hrubě známý, honem rozmyslám a — tisíc hromův, Ondro i a už sem stál u něho; ten se bů šklubnul jako by měl zlé svědomí, škaredě se na mne podíval a skřikne: voču vont? ju fait? kotem ju! — a odpluvnul si. Já sem se zarázil, trúfal sem že to nic dobrého, podivu se naň ešće lepší a třebas měl na jedným lícu hodnou hrčku jak by měl kulku za kožú tož sem přec poznal že je to Ondra Pastuchův ze Solaña, víš náš krikskamarád co byl též u Hercokorl ale u šestnastej, přišel před šestí roky o krmašu,†) jako že na orláb, tančil v horním šenku do rána u muziky, měl peněz jako šupek a zatrhoval pořád do Němčiny, pobláznil všecky roby a nejvč Marínu Frcaňovu; šak aj pil Jura Bačákův na truc celú noc i

†) Udeřil.

‡) Posvícení.

*) Modliti se.

vypra-
vskému
stinnou
lnoš lidu
mionistů
několik

H.
án.
la každý
vojáku
řece lidé

ch visel
evou ru-
mu roz-
ijel se v
korou-

na tento
ost, zra-
a zřejmě,
i.

strhaným
ovně bo-
a vehnal

tlupe se

as malý

ali již v

—
sví:-

16.

u mřížích
Hd. —
v. Snadla

hromadu sklének potřískal, potom smy se brzo dověděli od burmistra že Ondra Pastuchův zdezentiroval a že ho hledají šandáři. Tož mu zas pravím: Ale Ondruško do čerta! či me už neznáš? a hned udělal peknější ksicht a pravi: Tož vitaj Jezofe a uš mne tam v Evropě nebledajš? a hned mi navykládal o te Americe a jeho cestě plnu hlavu ale nepamatuju steho nic, je to aj tym že tu se mluvi jináč moravsky jak u nás, tu se pravi lesu postok, potoku krik, plotu fenc a všelico jineho, tež mi pravil že skládá a nakládá všelijaké věci v jakýmsi verhauza a že ma na den půldruheho tolára; jařku Ondro na vojné si nechodil taky ošustaný, tož mě popad a vedel mě do šenkovně, ukázal mi paru chlapův co hráli za stolem v karty a to pry su sami beamteri a buchajteri od aiznbonu aj náš mašinista a tož pry vidíš, v Americe se nechodi po pansky ale jak kdo chce, v letě najvéc bez oblečení*) Řeknul cosi hospockemu a ten nalezl dvě sklenky píva, Ondra vyplul tabakovou hrču z huby a vypili smy to pivo na zdraví Ameriky ale škoda že tu nedělaju věčch sklének, kdyby tak psali do Karlovic lebo do Krasna tam by dobrali věčich a za lacný groš; takový náprstek piva pry koštuje pět sentův a vešlo by jich dvacet do mázu, vem to diabel i ze šenkyřem. Ohtěl sem to zaplatit dyž se on k placení neměl, on ale pravi: no! ja tu mám kredit, to je jako že piše na ksicht a vytáhne s kapce kus stlačeného tabaku, ukúsil jak bandura**) ve Friedku na púti a daval aj mi a pravil: to je blok, tu každý žuje aj paničky, a jařku dyž si spomněl o paničkách, ty co sem já viděl nestoja za vela, ty se muša před našimi valaškami skovat, Pambu nedaj aby mi stará umřela, ty zdejší roby vypadaju jak žinčičárky v Rožnově***) a dvě sem viděl hodně z blízka, to musely byt mynárky, poznal sem že maja ešče ksichty od muky; Ondra se zaškeril jak hlupý a pravi: Jezofe to poznat že si zelený, amerikánka musi mět flaur na ksichtě i kdyby se musela bez něho v kuchyni obejdit. A po tem smy ledacos rozpraviali. A neviš-li Ondro jak

*) Bez kabátu.

**) Jistý druh žemli.

***) Žinčičáři, hosté kteři rožnovské lázně navštívují.

skoro pojede mašina? ptam se. On na to: Baikot! mašinista hraje v karty ten se tak brzo neodpravi ale šak on to zas nahradi co promeška.

Slunce zachodilo, ti lide co s námi jeli vševéc šromotili a dycky kohet, kohet! Mašinysta vyleze ven celý rozpálený a tož sem se hned dovťípil že to kohet je tak jako u nas kohut, no není to velké šimfování ale musel byt napaleny lebo rozehnal mašinu jak lucipera, jelo to až fičela a na raz hrk! — to maš čerte kropáč, mašina vyskočila ze šinův a stojiny v jakemsi bahně; všeci skřikli na svaté slova, stará Mičudka luskala ruženec, Pavel Pohrabačův skřípál zubami, terentil do mašinisty aj do karet. Co věil? ptám se jeden druhého, noc na krku a chystali smy si nocleh a přišlo hromadu černočtův co to bývali šklavami, tož nastínali hromady dřev, za chvílu bylo ohňův jak o svatým Janě na Radhoštu; Vacula hajný z Kozince se stíkal, dyby pry to byl jeho revir že by ty černé potvory pozohybal a jich naučil v kostele pískat, ale su to opravdu škarabele; dyby oni měli byt tež podle obrazu božího stvoření, tož věč mi Michale, to by se mi protivilo. Jak se potratili, za chvílu chce dávat Kača Macková chasníkovi****) pojest a mých ze živobytim byl tam ten a Jura Haidův skřiknul že se mu stratil uzal ze šatami i s kancionalem a všicko ty strašidla pokradly; jařku na mú tě dušu skrz takových parkantův bylo škoda tu vojnu dělat; a dluho smy o tym přemyšľali.

Ráno přivezla mašina co se rukami toči, všelijaké provazy a skřipce a nahnali nás všeckých do roboty, aj ten kněz co s námi jel musel pomahát a najpěknější bylo jak smy všecy dobře potahli, tu na raz ten hlavní prováz prasknul a my všeci jak vojáci podle komendy — bác! — na značky do bláta a bylo už beztehc hodně rozmisené; tož to si měl vidět a slyšet to fluchtování, ja ti to tak nemožu napsat ale bylo to k zlosti i k smíchu; oškrabali smy ze sebe bláto a čekali zas kolik hodin až přivezli druhy prováz a potom smy to z boží pomoci spořádali.

V Kolumbusu nás už čekali z vozami, Jan Buroš má kakrmensky pěkné

****) Čhasník, tolik co dítko.

voly a Voitech Pargáč z Pomera s pěknou paru koni a tož smy přijeli k večeru k nim a už tam měli nachystaných všelijakých dobrých jídel, sousedé se zešli, nejbliži je Tomeš Srkalův a Vaclav Zimákv z Miaših a dalej su Ondra Drbálův a Mikeš Senčák z Mrdusa a Fait z Křivého.

Tož ukončím moje pismo a jak tu vícej skusím tož ti zas budu písať a vyříd' odemě pekné pozdraveni velebnemu panu farářovi aj pani kuchárce tež pekné pozdraveni na Sykoru a Trdlicu z Okrůhleho, tež pekné pozdraveni na Ciroša a Frantu Strnadla a Filipa Chumchala z Kněhyně a tož aj tebe a tvoju Haňu pekné pozdravuju a všeckých ostatních co tam zostali a aby

nezapoměl, jak pujdeš do Frenštata vyříd' tam Ludorfovi Šajovi pekné pozdraveni a mladému Portašovi též. A ten mynář z Rozpitnej co jel loni do Ameriky je už u Pambička, šel raz večer domu trochu napity, musel jít přes aiznbou a buď že se zašmatlal, lebo se chtěl trochu předřimnut, ráno ho našli rozmiaganeho; dyž je tu ta gořalka silnější ež tam ta židovina; jeho žena esče dycky běčí.

A tož vás esče raz všecky pozdravuju a odevzdávám vás pod ochranu boží, amen.

Zostávám tvůj věrný kamarád až do tmavého hrobu. *Jozef Trubáč.*

Psano v Texasu na deň svatě Enovery leta páně 1879.

VYNUCENÁ LÁSKA.

Když šeptal jsem ti „mám tě rád“,
Div nezemřel jsem strachy.
Roj slzí z očí se mi krad' —
Chtěl prchnouti jsem, plachý.
Mráz s ohněm v krvi sváděl boj
A srdce při tom štkalo:

„Měj smilování, zhoj mne, zhoj!
Tebou se rozstonalo.“

Milá se ke mně přitiskne, —
Nechtěl jsem věřit ani —
Leč srdce plesem zavýskne
V dívokém milování.

V Šnajdr

PROKOPOVA VĚŠTBA.

Bitvy vřava hlučela jen z dálí
Jako dálný, dálný vodopád.
Čeští páni s Pražany se smáli,
Že ten orl Žižkův s výše spad'.

Posledně se vznesl nad Lipány
A zakroužil ještě zbytkem sil,
Hněvy sršel na ty zrádné pány, —
Vzkřik' — a s piúčem zob svůj v hrudi vryl.

A pak v němém zoufalosti bolu
Křídla svěsil, jimiž světu vládl' —
Klesal, — a pak stfemhlav spadl dolů, —
Orl Čechů v mrtvol hrob se klad'.

Jediný jen na pahoře trupů.
Prokop slavů, s praporem svým stál
Obklopou jsa žravým hejnem supů;
Podlé zlobě jejich takto lál:

„Dostali jste lidu bojovnyky,
„Zrádná chaso panská, poč meče,
„Jako Řím ty svatě mučedníky;
„Leč krev naše marně neteče!“

„V zem se vpije, zúrodní jí v sílu;
„Co z ní vzroste, pomsty bude tém,
„Ten pak prach náš vztýčí ve mohyly,
„Nad níž svobody zavlažé lem!“

„Umíráme pro národa práva,
„Umíráme jako Čechů pluk,
„Ale naším lůžkem jesti sláva,
„A pohrobni písní klatby zvuk!“

„Klatba vám, vy páni zradou tuční!
„Klatba vám, vy města zbabělá!
„Nadejdou zas války dnové hluční,
„Čechie se v jitru zabělá!“

Prokop kles — — Leč sledni jeho slova
Jako tajná věštba zemí jdou:
Národ Čechů nikdo nepochová,
Spíš se nebes světla rozejdou!

V Šnajdr